

การศึกษาศาภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

A Study of the State of Practices Based on the Standards of Work Performance and Standards of Conduct of Education Profession Practitioners

อรรณพ จินะวัฒน์¹ รัตนา ดวงแก้ว²

Annop Jeenawat¹ Ratana Daungkaew²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการรับรู้สภาพ ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ จาก 6 หน่วยงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน 4 ฉบับ และ 2) ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า 1) ผู้ประกอบวิชาชีพทั้ง 4 กลุ่มรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานในระดับมาก และรับรู้ปัญหาในระดับน้อย ส่วนการรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนนั้นรับรู้ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน และรับรู้ปัญหาด้านการปฏิบัติตนอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน พบว่า (1) ครูจากสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) รับรู้ว่ามี การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานมากกว่าและมีปัญหาในการปฏิบัติตนน้อยกว่าครูจากทุกสังกัด และครูจากสังกัด กทม.ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนได้มากกว่าครูจากทุกสังกัด โดยปัญหาการปฏิบัติตนไม่พบความแตกต่าง (2) ผู้บริหารสถานศึกษาจากสังกัดเมืองพัทยาปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานมากกว่าและมีปัญหาการปฏิบัติตนน้อยกว่าจากทุกสังกัด ในส่วนของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตน ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติตนก็พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจากสังกัดเมืองพัทยามีปัญหาน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัด 3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และครูสภาควรทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพที่ชัดเจน เหมาะสมและปฏิบัติได้จริง การพัฒนาควรมีรูปแบบที่หลากหลาย ตรงกับปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง การติดตามการ

ปฏิบัติงานเน้นตามสภาพจริงแบบเชิงประจักษ์ มีระบบการให้ขวัญและกำลังใจที่เหมาะสม มีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาครูทางด้านคุณธรรมจริยธรรม มีการเชื่อมโยงการปฏิบัติตามมาตรฐาน การกำหนดมาตรการการประเมินสมรรถนะของครูที่สามารถสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงเพื่อต่อไปอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีการประเมินสมรรถนะเพื่อการพัฒนาวิชาชีพที่ยั่งยืนทุก 5 ปี เป็นต้น

คำสำคัญ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study the state, problems and compare the state and problems of practices based on the standards of work performance and standards of conduct as perceived by education profession practitioners, and to study suggestions for promoting, monitoring, and doing a follow-up work on the practices based on the standards of work performance and standards of conduct.

The research sample comprised education profession practitioners in schools and educational offices under six work agencies classified into teachers, school administrators, educational administrators and supervisors. The employed research instruments were (1) four sets of questionnaires on perception of the state and problems of practices based on the standards of work performance and standards of conduct, and (2) open-ended question items on issues for focus group discussion. Statistics used for analysis of data were the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and analysis of variance; while qualitative data on issues for focus group discussion were analyzed by content analysis.

Research findings could be concluded as follows: 1) teachers, school administrators, educational administrators, and supervisors perceived that the state of overall practices and by-standard practices based on the standards of work performance were at the high level; and they perceived that problems of practices were at the low level; while the state of overall practices and by-standard practices based on the standards of conduct were perceived at the highest level; and problems of practices were perceived at the low level; 2) regarding comparison results of the state and problems of practices based on the standards of work performance and standards of conduct as perceived by education profession practitioners under different work agencies, it was found that (1) the perception of practices based on the standards of work performance and standards of conduct of teachers under Bangkok Metropolitan Administration was significantly higher than the counterpart perception of teachers under other work agencies; as for comparison results of perceptions on problems of practices based on the standards of work performance of teachers under different work agencies, it was found that the perception on problems of practices of teachers under Bangkok Metropolitan Administration was significantly lower than the counterpart perception of teachers under other work agencies. while no significant difference was found regarding other pair-

wise comparisons. (2) the perception of practices based on the standards of work performance of school administrators under the Office of Pattaya City Education was significantly higher than the counterpart perception of school administrators under other work agencies; as for comparison results of perception on problems of practices based on the standards of work performance of school administrators under different work agencies, it was found that the perception on problems of practices based on the standards of work performance of school administrators under the Office of Pattaya City Education was significantly lower than the counterpart perception of school administrators under other work agencies; as for comparison results of perception on problems of practices based on the standards of conduct of school administrators under different work agencies, no significant difference was found; as for comparison results of perception on problems of practices based on the standards of conduct of school administrators under different work agencies, it was found that the perception on problems of practices based on the standards of conduct toward colleagues of school administrators under the Office of Pattaya City Education was significantly lower than the counterpart perception of school administrators under other work agencies. and (3) regarding suggestions for promoting, monitoring, and doing a follow-up work on the practices based on the standards of work performance and standards of professional ethics, the following suggestions were proposed: the Ministry of Education, the superior work agencies of the schools and the Teachers Council of Thailand should establish professional standard framework which is appropriate and practical; the follow-up work should focus on the actual and empirical work performance condition; teacher development based on problems and needs of teachers should be done through various models; morale enchantment system and activities should be developed to enhance teachers' virtues and morality; and for sustainable professional development, evaluation of teacher's competencies reflecting the real competencies should be done every 5 year and it should be applicable for the renewal of the teacher's teaching certificate.

Keywords: Standards of work performance, Standards of conduct, Education profession practitioners

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ โดยเฉพาะสภาวะการณ์ปัจจุบันที่สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงอย่างไร้พรมแดน การศึกษาจึงยังมีบทบาทสำคัญในการเตรียมคนให้เข้าสู่สังคมอนาคตมีคุณลักษณะสำคัญของคนในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้วิชาชีพทางการศึกษาจึงต้องเป็นวิชาชีพของคณิศร คนเก่งในสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และด้วยความสำคัญของวิชาชีพดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงบัญญัติให้องค์กรวิชาชีพครู คือ คุรุสภา ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงต้องได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพ ต้องประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพตามที่กำหนดอันประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน คือ จรรยาบรรณของวิชาชีพ อย่างไรก็ตามถึงแม้คุรุสภาได้มีมาตรการควบคุม กำกับ ดูแลคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พร้อมทั้งมีความพยายามยกระดับมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพให้สูงขึ้น แต่ในความเป็นจริงของคุณภาพการศึกษาไทยโดยรวมก็ยังไม่เป็นที่พอใจของสังคม ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบต่างๆ เช่น ผลการสอบ O-NET ในช่วงชั้นต่างๆ ผลการประเมินเปรียบเทียบกับนักเรียนนานาชาติ (PISA) ก็พบว่าคุณภาพของนักเรียนไทยในภาพรวมยังมีคะแนนต่ำมาก ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปการเรียนการสอนของไทยยังมีความจำเป็นต้องตามให้ทันโลก

นอกจากนี้ แม้ว่าคุรุสภาได้มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา แต่เท่าที่ผ่านมามีหลายเหตุการณ์ที่แสดงถึงความละเลยต่อมาตรฐานดังกล่าว อาทิ ปัญหาการคัดลอกผลงานวิชาการ ปัญหาครูละเลยการสอนในชั้นเพื่อประกอบอาชีพส่วนตัว ปัญหาด้านผู้สาว ปัญหาการดื่มสุราในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาผู้บริหารไม่บริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขาดความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน ดังเช่น ผลงานวิจัยของของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ได้ตอบโจทยระบบการศึกษาไทยว่าใจกลางของปัญหาคือการขาดความรับผิดชอบ (accountability) ของระบบการศึกษา แม้ว่าจะลงทุนด้านการศึกษามากมายแต่คุณภาพการศึกษาก็ยังมีแนวโน้มต่ำลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ยังอ่อนแออยู่มาก

จากเหตุผลของความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ว่าได้มีการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเป็นไปตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนดหรือไม่ อย่างไร และมีปัญหาในเรื่องอะไร รวมทั้งมีความคิดเห็นต่อแนวทางการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของมาตรฐาน พร้อมทั้งวางแผนกำหนดแนวทางกำกับดูแล ส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพ

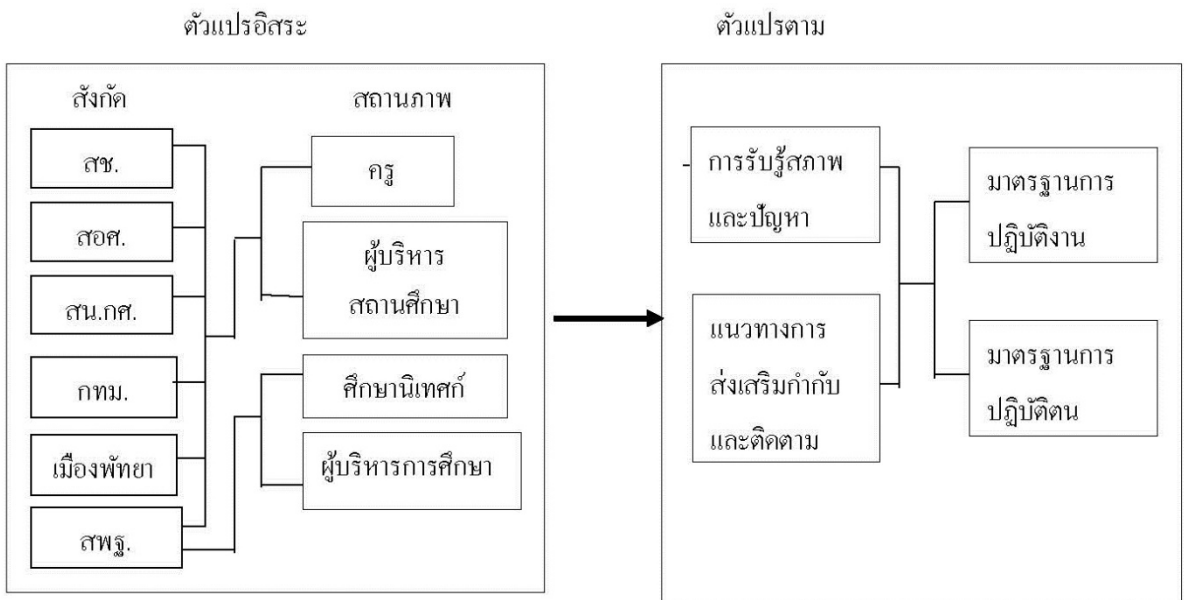
ทางการศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างพืดเทียมและยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาแต่ละวิชาชีพจำแนกตามสังกัด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตลอดจนการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย กำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด และตัวแปรตาม ได้แก่ 1) การรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน และ 2) แนวทางการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังแสดงเป็นภาพดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในสังกัดของ 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (สน.กศ.) สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) และสำนักการศึกษาเมืองพัทยา(เมืองพัทยา) มีจำนวนดังนี้ 1) ครู 614,652 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 36,491 คน 3) ผู้บริหารการศึกษา(ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) 225 คน และ 4)ศึกษานิเทศก์ สพฐ. 3,496 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 2,144 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,653 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 149 คน และศึกษานิเทศก์ สพฐ.จำนวน 346 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือวิจัย 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน จำนวน 4 ฉบับ จำแนกตามสถานภาพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา แต่ละฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในแต่ละประเภท เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในแต่ละประเภท เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดครอบคลุมประเด็นหลัก ได้แก่ ความตระหนักในคุณค่าของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา การนำมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติจริง แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และ แนวทางการกำกับ ติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลตัวแปรการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การเปรียบเทียบการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. การรับรู้และการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

1.1 ครูทุกสังกัดรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก โดยในภาพรวม ครูจากสังกัด กทม.รับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานได้สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่า ครูจากสังกัด กทม.รับรู้ว่ามีกรปฏิบัติตามมาตรฐานมากกว่าครูจากทุกสังกัด นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง นอกจากนี้ ครูจากทุกสังกัดรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับน้อย โดยในภาพรวม ครูจากสังกัด กทม.รับรู้การมีปัญหาการปฏิบัติต่ำกว่าสังกัดอื่น เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาของครูจากหน่วยงานที่แตกต่างกัน พบว่า ครูจากสังกัด กทม.มีปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานน้อยกว่าครูจากสังกัด สพฐ. และสอศ. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัดรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก โดยในภาพรวม ผู้บริหารจากสังกัดเมืองพัทยารับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานได้สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารจากหน่วยงานที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารจากสังกัด สพฐ.ปฏิบัติตามมาตรฐานมากกว่าผู้บริหารจากสังกัด สช. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัดรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับน้อย โดยในภาพรวมผู้บริหารจากสังกัดเมืองพัทยารับรู้การมีปัญหาการปฏิบัติต่ำกว่าสังกัดอื่น เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาของผู้บริหารที่มาจากหน่วยงานที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารจากสังกัด สพฐ.มีปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานน้อยกว่าผู้บริหารจากสังกัด สช. และสอศ. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

1.4ศึกษานิเทศก์รับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องการพัฒนาแผนการนิเทศให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และการร่วมพัฒนางานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ที่ศึกษานิเทศก์รับรู้ปัญหาการปฏิบัติในระดับปานกลางและน้อยที่สุด ตามลำดับ

2. การรับรู้และการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตน

2.1 ครูทุกสังกัดรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูจากสังกัด กทม.มีการปฏิบัติสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูส่วนใหญ่รับรู้การปฏิบัติตนด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพในระดับมากที่สุด ส่วนจรรยาบรรณต่อตนเองและจรรยาบรรณต่อสังคมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มาจากสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่าครูจากสังกัด กทม.ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณในภาพรวมมากกว่าครูจากสังกัด สอศ. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ครูจากทุกสังกัดรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนด้านจรรยาบรรณทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยในภาพรวม ครูจากสังกัด กทม.มีปัญหาการปฏิบัติตนน้อยกว่าสังกัดอื่น เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาของครูที่มาจากสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่าไม่มีความแตกต่าง

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัดรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมาก โดยในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาจากสังกัดเมืองพัทยามีการปฏิบัติสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่าไม่มีความแตกต่าง นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัดรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนด้านจรรยาบรรณทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาจากสังกัดเมืองพัทยามีปัญหาการปฏิบัติตนน้อยกว่าสังกัดอื่น เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มาจากสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารจากสังกัด สพฐ.มีปัญหาการปฏิบัติตนด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพน้อยกว่าผู้บริหารจากสังกัด สอศ.และสช. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และรับรู้ปัญหาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

2.4 ศึกษานิเทศก์รับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนทั้งในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมากและรับรู้ปัญหาทั้งในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ที่พบว่ารับรู้ปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมกำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3.1 ครูมีความเห็นว่า ต้นสังกัดสถานศึกษา และครูสภาควรทำหน้าที่ส่งเสริมกำกับและติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยเสนอวิธีการ เช่น การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง การพัฒนาครูในรูปแบบที่หลากหลายให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของครู การนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงานของครูตามสภาพจริงแบบเน้นเชิงประจักษ์ การมีระบบการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูที่มีผลการปฏิบัติดีอย่างเหมาะสม การกำหนดวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างหลากหลายโดยการมีส่วนร่วม การดูสภาพการปฏิบัติงานจริงตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อหาทาง

ช่วยเหลือและพัฒนา การกำหนดมาตรการการประเมินสมรรถนะของครูที่สามารถสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงเพื่อ
ต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการใช้ผลการประเมินเพื่อเป็นการจูงใจ เป็นต้น

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัด และครูสภาควรทำ
หน้าที่ส่งเสริม กำกับและติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษา โดยเสนอวิธีการ เช่น ออกกฎกระทรวงให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องต้องถือปฏิบัติ การพัฒนาผู้บริหาร
สถานศึกษาอย่างหลากหลายรูปแบบตามปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง มีการติดตามผลการพัฒนาด้วยการ
ประเมินผลตามสภาพจริงโดยเน้นการมีส่วนร่วม การจัดทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันระหว่างสถานศึกษา
การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูสภาควร
สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา การออกข้อกำหนดในการกำกับ
ชัดเจน โปร่งใสและปฏิบัติได้จริงรวมทั้งมีมาตรการการลงโทษและหรือส่งเสริมพัฒนาที่ชัดเจน เป็นต้น

3.3 ผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่ หน่วยงานต้นสังกัดและครูสภา ควรทำหน้าที่ส่งเสริม กำกับ
และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารการศึกษา โดยเสนอ
วิธีการ เช่น การอบรมและพัฒนาในหลายรูปแบบตามปัญหาและความต้องการของผู้บริหารการศึกษาและพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมพัฒนานวัตกรรม การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโดยการมีส่วนร่วมอย่าง
ต่อเนื่อง การตรวจสอบ ติดตามกำกับการปฏิบัติงานอย่างเข้มข้นโดยหน่วยงานจากกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงาน
ต้นสังกัดและครูสภาแบบเครือข่าย เป็นต้น

3.4 ศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่ หน่วยงานต้นสังกัดและครูสภา ควรทำหน้าที่ส่งเสริม กำกับและ
ติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพของศึกษานิเทศก์ โดยเสนอวิธีการ เช่น การ
ออกกฎระเบียบและการกำหนดแนวปฏิบัติให้ชัดเจนพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง การพัฒนาวิชาชีพ
ศึกษานิเทศก์อย่างหลากหลายรูปแบบตามปัญหาและความต้องการ การส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมและ
นำเสนอผลงานในระดับชาติ การจัดตั้งหน่วยงานย่อยเพื่อกำกับมาตรฐานให้สอดคล้องกับภารกิจ การสนับสนุน
งบประมาณด้านการวิจัยควบคู่กับการปฏิบัติงาน การประเมินสมรรถนะเพื่อการพัฒนาวิชาชีพที่ยั่งยืน ทุก 5 ปี การ
ตั้งหน่วยงานหลักดูแลมาตรฐานการปฏิบัติและจรรยาบรรณวิชาชีพของศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

อภิปรายผล

ข้อค้นพบที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ครูจากทุกสังกัดรับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรับรู้
ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า ครูส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณเองได้ทำหน้าที่และรับผิดชอบด้าน
การเรียนการสอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตาม พบว่า ตามมาตรฐานในการ
พัฒนาวิชาชีพ ครูส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณยังปฏิบัติได้ไม่ค่อยดีนัก เพราะว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องการเป็นผู้นำในการ
พัฒนาวิชาชีพครู โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่ได้
รับรู้ว่าคุณเองได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนแต่ครูก็ยังมีปัญหาบ้างในเรื่องการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ สรุปความคิดรวบยอดด้วยตนเอง และการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและเกิดเป็นนิสัยถาวร จากการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ, 2546; พนิดา เทพรักษา, 2551) นั่นคือ ครูรับรู้ว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับมาก ถึงแม้ว่าทัศนคติของผู้ร่วมการสนทนากลุ่มจะเห็นว่า ครูยังไม่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ แต่ที่คิดว่าตนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพก็เป็นเพราะปฏิบัติด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างอัตโนมัติ ซึ่งก็น่าจะเป็นผลดีเพราะการรับรู้ความสามารถในตนเองย่อมส่งผลทางบวกต่อการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูได้ (อรอุษา จันทกร, 2551)

ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัดที่รับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในภาพรวมได้ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั้นแสดงว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณได้ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของเครือวัลย์ โจมขวัญ (2551) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนภาษาจีนปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารทุกมาตรฐานและอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้งานวิจัยนี้ ได้ให้ข้อคิดว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาอาจแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาต่อไป อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในทุกระดับยังไม่เปลี่ยนแปลงในระดับที่น่าพอใจ นั่นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับยังขาดความรับผิดชอบที่จะประกันคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับปฏิบัติ และส่งผลกับผู้เรียนโดยตรง ในกรณีนี้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้มีทัศนคติที่สอดคล้องกันว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่ยังไม่ได้ประกันว่าสิ่งที่ปฏิบัตินั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของมาตรฐานวิชาชีพหรือมี ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ซึ่งสะท้อนได้จากการก้าวเข้าสู่วิทยฐานะขั้นสูงของผู้บริหารและครูไม่สัมพันธ์หรือมีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงครู จะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้แท้จริง รัฐบาลต้องกำหนดให้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและของครูเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ อีกทั้งต้องปฏิรูประบบการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูที่ตั้งใจปฏิบัติงานด้วย

ในส่วนของผู้บริหารการศึกษาซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานในภาพรวมได้ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั้นแสดงว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณได้ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ด้วยการสนับสนุนให้

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ จากข้อค้นพบดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความสอดคล้องกับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกมาตรฐานแต่มีความเข้มข้นแตกต่างกันไปตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่จะเห็นได้ว่า ทั้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต่างก็ให้ความสำคัญกับมาตรฐานในเรื่องการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับความก้าวหน้าของทั้งนักเรียนและบุคลากรภายใต้ความรับผิดชอบของตน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเพียงการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงทำให้การปฏิบัติตามมาตรฐานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระดับความเข้มข้นน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการและสามารถส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง จึงเห็นได้ว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติที่จะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด อาทิ การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารเพื่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และบุคลากรในสำนักงาน

ในส่วนของศึกษานิเทศก์ก็รับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในภาพรวมได้ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั่นแสดงว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่รับรู้ว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้รับการนิเทศซึ่งจะเห็น ได้จากการดำเนินการนิเทศโดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับการนิเทศ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตามพบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาหรือมีข้อจำกัดในการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานบางประการ ได้แก่ มาตรฐานว่าด้วยการร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าจนเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด การกำกับติดตามและประเมินผลการนิเทศตามแผนการนิเทศ การแสวงหางบประมาณในการสนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการนิเทศการศึกษา และการสร้างเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ในระดับสถานศึกษาและกับหน่วยงานหรือชุมชนทางวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ (2554) ซึ่งพบว่าศึกษานิเทศก์ มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถตามสมรรถนะทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การวิจัยสื่อและเทคโนโลยี และความสามารถในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ กำกับ ติดตามงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้งควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลายด้าน อาทิ ด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน บุคลิกและความเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังนั้นการพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงจะสามารถช่วยให้การพัฒนาคุณภาพครูส่งผลถึงผู้เรียนได้ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ศึกษานิเทศก์จะรับรู้ว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในระดับมาก แต่ก็ยังต้องการได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ เช่น แนวทางการร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียน การ

วางแผน กำกับติดตามและประเมินผลกรณีพิเศษ แนวทางการสร้างเครือข่ายกรณีพิเศษโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งความต้องการได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรต่างๆ ในการนิเทศ อีกด้วย

2. ครูจากทุกสังกัดรับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมได้ในระดับมากที่สุด และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั้นแสดงว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับรู้ว่าตนเองได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในทุกด้าน ทั้งจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณต่อสังคมได้น้อยกว่าจรรยาบรรณด้านอื่นๆ เช่น ในเรื่องการเป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาทั้งภายในโรงเรียน ชุมชนและสังคม ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2554) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ แต่อาจพบบ้างในครูบางคน เช่น ปัญหาชู้สาว ปัญหาการดื่มสุราในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาครูไม่มีเวลาให้นักเรียนเต็มทีเพราะมุ่งทำผลงานวิชาการของตนเอง และปัญหาครูคัดลอกผลงานวิชาการ ในด้านคุณธรรมพบว่า แม้ครูส่วนใหญ่จะมีคุณธรรมในระดับสูงถึงสูงมากแต่ก็ยังมีความจำกัดในเรื่องความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรในการอยู่ร่วมกัน นอกจากนี้งานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าครูที่มีวิทยุคติน้อยมีแนวโน้มที่จะมีจรรยาบรรณวิชาชีพต่ำกว่าครูที่มีวิทยุคตินสูงกว่า ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาต่อไป

ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัดรับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตน ในภาพรวมได้ในระดับมากที่สุดและรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตนในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั้นแสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับรู้ว่าตนเองได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่างแสดงออกตามมาตรฐานการปฏิบัติตนได้สอดคล้องกันทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้บริการทางการศึกษาต้องสร้างความประทับใจให้ผู้รับบริการ อันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ประกอบกับสถานศึกษาต้องบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ต้องประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและสังคมเชื่อมั่นได้ ผู้บริหารจึงต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัดเพราะผลการปฏิบัติงานของตนนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้าง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้รับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดและไม่พบปัญหาสำคัญในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ แต่งานวิจัยของสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2554) ได้ให้ข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณมากกว่าครู อาทิ ด้านศีลธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามักมีความเสี่ยงในเรื่อง การประพฤติตนไม่เหมาะสมและไม่เป็นแบบอย่างที่ดี และขาดความโปร่งใสในการบริหารทรัพย์สินและงบประมาณ ส่วนด้านคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามักขาดภาวะผู้นำ ขาดหลักการในการบริหารงานที่โปร่งใส ยึดตัวบุคคลหรือกลุ่มมากกว่าหลักการ ขาดทักษะในการปกครองคน ในด้านจริยธรรม

ถึงแม้ว่าปัญหาด้านนี้ยังไม่ชัดเจนแต่ก็พบความเสี่ยงที่จะมีปัญหาด้านนี้ได้ เพราะถ้าผู้บริหารขาดศีลธรรม คุณธรรม ก็จะทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อเพื่อนร่วมงานได้ ซึ่งข้อค้นพบของงานวิจัยดังกล่าวได้ใช้ ข้อมูลจากหลากหลายแหล่งเพื่อสะท้อนสภาพการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบ ของการศึกษาครั้งนี้ที่ได้จากการสนทนากลุ่มที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมากที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตาม ข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพอย่างแท้จริงแต่อาศัยการปฏิบัติด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างอัตโนมัติ ซึ่งไม่เพียงพอกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพต้องมีการ กำกับดูแลตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างใกล้ชิด

ในส่วนของผู้บริหารการศึกษาซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรู้สภาพการปฏิบัติตาม มาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมได้ในระดับมากที่สุดและรับรู้ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมได้ในระดับน้อย นั้นแสดงว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่ได้รับรู้ว่า ตนเองได้ให้ความสำคัญและสามารถ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารการศึกษาได้ในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต่างแสดงออกตามมาตรฐานการปฏิบัติตนได้สอดคล้องกันทุกด้านแต่มี ความเข้มข้นแตกต่างกันไปตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และจะสังเกตเห็นได้ว่า ทั้งผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต่างก็ให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการ ซึ่งในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทหน้าที่ใน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับสถานศึกษาที่มารับบริการ รวมทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในลักษณะของการส่งเสริมและสนับสนุน อาทิ การเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาด้านต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยยึดมั่นในความถูกต้องและยุดิธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน ตลอดจนนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องสนับสนุนการ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรอื่นทั้งด้านความรู้ ทักษะการทำงานและมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณต่อสังคม มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสมือนเป็นตัวแทนภาครัฐที่การ ปฏิบัติใดๆ จะมีผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้างกว่า จึงต้องเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา รวมถึงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในระดับท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของผู้ศึกษานิเทศก์ก็รับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนในภาพรวมได้ในระดับมาก ที่สุด และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมได้ในระดับน้อยที่สุด นั้นแสดงว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ได้รับรู้ว่า ตนเองได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้ทุกด้าน ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า ผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาในทุกประเภทรวมทั้งศึกษานิเทศก์ให้ความสำคัญอย่างมากกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการ นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์กับครูส่วนใหญ่ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณต่อสังคมได้น้อยกว่าจรรยาบรรณ ด้านอื่น ๆ เช่นในเรื่อง การเป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาทั้งภายในโรงเรียน ชุมชนและสังคม การเป็นผู้นำในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียน ชุมชนและ

สังคม รวมถึงการนำแนวคิดเชิงอนุรักษ์ไปปฏิบัติในหน่วยงาน ชุมชน และสังคม ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า วิชาชีพทางการศึกษามีความสำคัญต้องเน้นบทบาทโดยตรงด้านการพัฒนาการสอนของครู มากกว่าบทบาททางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันเป็นยุคที่ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานหนักเพื่อช่วยเหลือครูในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานเพื่อสามารถเทียบเคียงกับนานาชาติได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้จากการสนทนากลุ่มที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกประเภทซึ่งรวมทั้งศึกษานิเทศก์จำนวนมากยังไม่มีความเข้าใจและยังไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพอย่างแท้จริง แต่อาศัยการปฏิบัติด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างอัตโนมัติ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพต้องมีการกำกับดูแลตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพซึ่งเป็นกรอบในการควบคุมการประพฤติการปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ในการร่วมพัฒนากับสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ทั่วทั้งโรงเรียนอย่างยั่งยืน

3. จากการเปรียบเทียบการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของครู พบว่าครูสังกัด กทม. มีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาได้แก่ ครูจากสังกัดเมืองพัทยา โดยครูสังกัด กทม. มีสภาพการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากครูทุกสังกัด ในส่วนของปัญหาการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนก็เช่นเดียวกัน ที่ครูสังกัด กทม. มีปัญหาน้อยกว่าครูของสังกัดอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กทม. เป็นหน่วยงานที่มีขอบข่ายงานกว้างขวาง ครอบคลุมหลายด้าน ทั้งด้านการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ดูแลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยและการศึกษา ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบต่างก็ต้องเอาใจใส่จริงจังมุ่งให้เห็นความสำเร็จและมุ่งคุณภาพในแต่ละด้าน ซึ่งทางด้านการศึกษาจะเห็นได้จากผู้บริหารการศึกษาในสังกัด กทม. ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มให้ข้อมูลไว้ว่า โรงเรียนในสังกัดให้ครูประเมินตนเองปีละครั้งครอบคลุมทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้ทบทวนตนเองว่าได้ทำอะไรบ้าง ซึ่งโรงเรียนมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ละเอียดและครูก็คุ้นเคยกับการประเมินตามมาตรฐานต่างๆ นอกจากนี้การเข้าสู่ตำแหน่งของครูก็มีกระบวนการที่ต้องสอบผ่านทั้งข้อเขียน ผ่านการสอบสัมภาษณ์แล้วยังต้องอบรมเข้มอีก 3 เดือนแบบพักค้างและทดสอบสุดท้าย จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารได้คิดหาวิธีการทางปัญญาให้ครูมาพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับผู้แทนครูสังกัด กทม. ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มก็ให้ข้อมูลว่า ครูจะได้รับการพัฒนาเป็นระยะๆ จากต้นสังกัดและสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของครู อีกทั้งการมีระบบเครือข่ายโรงเรียนก็ช่วยให้โรงเรียนร่วมมือกันพัฒนาครู จากประเด็นภาวะผู้นำทางวิชาการของหน่วยงานดังกล่าวจึงน่าจะเป็นปัจจัยให้การรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูสังกัด กทม. แตกต่างจากครูสังกัดอื่น

จากการเปรียบเทียบการรับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สพฐ. มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สพฐ. มีจำนวนมาก ซึ่งขนาดของโรงเรียนก็มีตั้งแต่โรงเรียนระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด โดยจะเห็นได้จากผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีประสบการณ์ในการบริหารหลายโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารได้มีโอกาสได้แสดงวิสัยทัศน์ เสนอความคิดเห็นในการบริหารงานกับสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนมีมาก อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบการประชุม อบรม และสัมมนาเป็นจำนวนมาก และผู้บริหารสถานศึกษายังมีสมาคมวิชาชีพที่เข้มแข็งที่จัดให้มีการพัฒนาสมาชิกเป็นประจำอยู่ทุกปี จึงน่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้สภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานมากกว่าและแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูสภาควรกำหนดให้มีระบบการประเมินสมรรถนะของครูที่สามารถสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และใช้ผลการประเมินดังกล่าวเพื่อการเชิดชูเกียรติแห่งวงวิชาชีพครู

1.2 ครูสภาควรกำหนดให้มีระบบการส่งเสริม กำกับ ติดตามด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติได้จริงและโปร่งใส โดยระบุนมาตรการการลงโทษและการส่งเสริม พัฒนาวิชาชีพผู้บริหารไว้ให้ชัดเจน

1.3 ครูสภาควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีชมรม/สมาคมวิชาชีพทางการศึกษาที่กระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ ในการทำภารกิจเพื่อการส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

1.4 ครูสภาควรเปิดช่องทางในการรับคำร้องเรียนทั้งจากบุคลากรทางการศึกษาและบุคคลทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของบุคลากรทางการศึกษา โดยมีระบบคัดกรองและยืนยันข้อมูลที่เชื่อถือได้

1.5 ครูสภาควรพัฒนาระบบการยกย่อง เชิดชูเกียรติวิชาชีพครูที่เน้นคุณภาพและคุณค่าของรางวัลอันเป็นเกียรติยศอย่างสูงยิ่ง ที่ไม่เน้นปริมาณรางวัล โดยมีกระบวนการคัดกรองที่เป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษา

1.6 ครูสภา ควรทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีหน่วยงานต้นสังกัด ทำหน้าที่กำกับ ติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวอย่างจริงจัง

1.7 ครูสภา หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการแสดงผลตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในรูปแบบและช่องทางต่างๆผ่านสื่อสารมวลชน เพื่อส่งเสริมคุณค่า เกียรติภูมิของวิชาชีพทางการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.8 หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีระบบส่งเสริม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น จัดให้มีการประเมินตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาตนเองให้กับครูเป็นรายหัวตามความต้องการที่ตอบสนองตามภาระงานที่ได้รับผิดชอบ

1.9 อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดกลยุทธ์หรือแนวปฏิบัติในการบริหารบุคลากรสำหรับ
ข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษา โดยยึดแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
เป็นสำคัญ

1.10 สถานศึกษาควรเชื่อมโยงการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูกับ
การประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.11 ควรสนับสนุนให้ชมรม สมาคมวิชาชีพทางการศึกษาต่างๆที่มีอยู่ จริงจังกับการกำกับ ติดตาม
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ในลักษณะของการดูแลและควบคุมกันเองให้เข้มข้นขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

2.1 วิจัยและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2.2 รูปแบบการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาไทย

2.3 รูปแบบการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

2.4 การศึกษากรณีศึกษาครูไทยที่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพได้ดีเลิศ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย).

คำพรทิพย์ ปรัชญาวาทิ. (2546). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดระนอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

เครือวัลย์ โฉมขวัญ. (2551). *การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของครูสภาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน กรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสยาม,
กรุงเทพมหานคร.

พนิดา เทพรักษา. (2551). *ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครู ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 1 (3), 23-30.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2554). *การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ: กิจกรรมการพัฒนานิเทศแนวใหม่
วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*, 31 (2), 149-166.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554). *การพัฒนารูปแบบและกระบวนการสร้างเสริม
ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รายงานการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ.2549*. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้กิจกรรมการพัฒนาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อการขอ
ต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา.

อรอุษา จันทกร. (2551). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

OECD. (2009). *Teacher evaluation: A conceptual framework and examples of country practices*. In the OECD
Review on Evaluation and Assessment Frameworks of improving School Outcomes. Retrieved
December 5, 2013, from <http://www.oecd.org/education/school/44568106.pdf>.